

Efter loven af 1946, som senere er ændret i 1957 og 1962, blev der indført en almindelig skolelægeordning for elever i offentlige og private skoler. Efter lovens § 1 skal der således foretages „regelmæssige undersøgelser“ af skolebørnene ved en skolelæge, der tillige skal føre kontrol med sundhedstilstanden i skolen. I henhold til de af undervisningsministeriet godkendte reglementer og instruksur foretages årlige undersøgelser af alle skoleelever, og efter loven skal måling og vejning af eleverne finde sted mindst 1 gang årligt. Egentlig lægebehandling er efter lovens § 6 skolelægen uvedkommende. Et barn, der trænger til lægebehandling, skal henvises til praktiserende læge.

Som bistand for skolelæger bør der efter lovens § 2 ansættes skolesundhedsplejersker, men med sundhedsstyrelsens godkendelse kan en spædbørnssundhedsplejerske bistå skolelægen i dennes arbejde.

Efter lovens § 10 påhviler opgaven i de tidligere købstadkommuner kommunalbestyrelsen, der dog kan tilslutte sig en af amtsskoleledirektionen truffet fællesordning. For de tidligere landkommuner træffer skoleledirektionen en fællesordning for amtsråds-kredsen.

2. Betænkning vedrørende den fremtidige skolelægeordning.

I begyndelsen af 1960-erne rejstes forskellig kritik i faglige organisationer og i pressen af den eksisterende skolelægeordning. Kritikken gik især ud på, at de årlige undersøgelser som følge af det store antal på den ene side ikke var grundige nok, og på den anden side i vidt omfang var overflødige, da det oftest drejede sig om undersøgelse af raske børn. Skolelægerne havde derfor ikke tilstrækkelig tid til at beskæftige sig nok med de særligt truede børn eller andre børn, der ved rutineundersøgelserne havde vist sig at have et særligt behov for kontrol. Skolelægen fik heller ikke tid til at udøve rådgivningsvirksomhed over for eleverne og deltage i et ønskeligt samarbejde med skolens øvrige personale og forældrene. Kritikken rettede sig videre mod, at der mange steder var utilfredsstillende arbejdsvilkår, dels på grund af uhensigtsmæssige lokaleforhold og manglende apparatur, dels som følge af en mangel på kvalificeret medhjælp. Det sidste skyldtes bl. a., at en række kommuner ikke havde ansat skolesundhedsplejerske, og at der i mange af de bestående ordninger ikke var mulighed for besættelse af vakante stillinger som følge af manglen på sundhedsplejersker. Endelig blev de uddannede sundhedsplejerskers sagkundskab og kapacitet ofte ikke udnyttet tilstrækkeligt, fordi de også måtte løse en række kontormæssige opgaver.

Efter lovændringerne i 1962 drøftede sundhedsstyrelsen og undervisningsministeriet at lade foretage en gennemgang af de foreliggende normalreglementer og mønsterinstruksur, og en række spørgsmål forekom egnede til uddybning med henblik på revision.

Den 6. oktober 1965 nedsatte undervisningsministeriet herefter et udvalg med den opgave „på grundlag af den gældende skolelægelov, jfr. lovbekendtgørelse nr. 278 af 30. juli 1962, og under hensyntagen til den stedfundne udvikling inden for skolehygiejnen at udarbejde udkast til nye normalreglementer for skolelægeordningen i amtsråds-kredsene og i købstæderne, nye mønsterinstruksur for skolelæger og skolesundhedsplejersker og en ny instruksur for embedslægers og skolelægers indbyrdes virksomhed. I tilslutning hertil kan udvalget stille forslag om eventuelle andre generelle bestemmelser, der tager sigte på en effektiv udnyttelse af de i skolelægeloven hjemlede muligheder, samt om eventuelle justeringer af den gældende tilskudsordning“.

Dette udvalg afgav betænkning i maj 1970 (betænkning nr. 591/1970), og i betænkningen stilles forslag til nyt normalreglement for skolelægeordningen i kommunerne samt nye mønsterinstruksur for skolelæger og skolesundhedsplejersker.

Det må fremhæves, at kommissoriet pålagde udvalget at arbejde på grundlag af den gældende skolelægelov. Udvalgets forslag er derfor begrænset til ændringer af reglementer m. v., som kan gennemføres inden for den gældende skolelægelovs ramme. Hovedpunktet i den foreslåede ordning er, at de årlige rutineundersøgelser af alle elever forlades til fordel for mere behovsprægede undersøgelser. Alle børn foreslås fortsat undersøgt enten i børnehaveklasse eller i 1. klasse og derefter i 2. klasse, 5. klasse, 7. klasse samt et eventuelt senere klassetrin, efter hvilket eleven forlader skolen. Efter betænkningens forslag skal alle elever måles og vejes hvert år, ligesom undersøgelse af syn og hørelse skal foretages 1 gang årligt.

Ifølge oplysninger i betænkningen er der ansat ca. 400 skolelæger. Kun ca. 16 pct. af disse har skolelægegerningen som deres væsentligste arbejdsområde med over 3.000 elever, medens 6 pct. har over 5.000 elever. Højeste elevtal for en skolelæge var i 1968-69 6.983. Det gennemsnitlige antal i hele landet var i 1969 1.850.

I ordninger med ren sundhedspleje var antallet af skolelægenes medarbejdere pr. april 1969 395, fordelt på 89 sundhedsplejersker, 233 sygeplejersker og 73 sekretærer. I de ordninger, hvor skolesundhedsplejersken tillige virker som spædbørnssundhedsplejerske, var beskæftiget 288 sundhedsplejersker og 5